

O RACHUNKU KASSA.

10. Rachunek ten daje mi poznać w każdej chwili ilość pieniędzy znajdujących się w kassie, oraz powody wpływu i wypływu onychże. Zadłuża się on za wszystkie pieniądze odebrane, a kredytuje za wszystkie wydane na cokolwiek bądź.

Tu trafić się mogą dwa związki pojedyncze rachunku *kassa*, to jest: z osobami obcemi, albo z jednym z rachunków głównych. W pierwszym związku mogę dać pieniądze, a nie odebrać równej wartości, albo wziąć a nie dać. W drugim związku mogę dać pieniądze i odebrać zaraz równą wartość, wziąć i dać równą wartość. W obu tych związkach w pierwszym przypadku *kassa* jest wierzycielem, a jeden z korespondentów lub rachunków głównych dłużnikiem. W drugim zaś przeciwnie, *kassa* jest dłużnikiem, a osoba obca lub jeden z rachunków głównych wierzycielem.

Przykłady.

1. Zapłaciłem za 3 oxefty wina po 1000 złp. w gotowiznie razem 3000, *kassa* wydała pieniądze nie biorąc za to równej wartości. Rachunek *kassy* jest wierzycielem za 3000 złp; do magazynu przybyło wina za tęż samą summę a nie nie ubyło, Rachunek *Ogół Towarów* jest dłużnikiem, będzie więc: *Ogół Towarów* winien *kassie* złp. 3000, za 3 oxefty wina, — albo krócej *Ogół Towarów* do *kassy* złp. 3000.

W tém wyśłowieniu, upatrujemy ruch dwóch wartości sobie równych, to jest, pieniędzy i towarów, czyli inaczej, że z *kassy* ubyło pieniędzy, ale za to w równej wartości przybyło towaru do magazynu.

2. Pożyczyłem Michałowi 1000 złp.

Michał bierze pieniądze, a nie daje równej wartości, jest dłużnikiem, a kassa, która je daje a nie odbiera nic w zamian, jest wierzycielem, będzie więc: *Michał winien kassie 1000 złp. za i t. d. albo krócej. Michał do kassy złp. 1000 za i t. d.*

W tém wyrażeniu ostatniem widzimy ruch wartości jednéj, to jest pieniędzy, przejście ich z kassy do rąk Michała, czyli rzeczywistość zamieniła się na dług, to jest na sumę dopiero odebrać się mającą.

3. Pożyczyłem od Jacka 1000 złp.

Jacek daje pieniądze a nie odbiera równej wartości, jest moim wierzycielem, kassa bierze 1000 złp., a nie daje równej wartości, jest dłużnikiem, napiszę więc: *Kassa winna Jackowi 1000 złp. za i t. d. albo krócej Kassa do Jacka złp. 1000 za i t. d.*

4. Przedałem za gotowiznę 15 butelek wina szampańskiego po 20 złp. razem za 300 złp.

Towarów w magazynie ubyło za 300 złp., a nic nie przybyło.

Ogół towarów jest wierzycielem. Kassa sumę tę wzięła a nic nie dała w zamian, jest dłużnikiem, będzie więc:

Kassa winna ogółowi towarów złp. 300 za i t. d. albo krócej: Kassa do Ogółu towarów złp. 300 za i t. d.

O RACHUNKU WEXLE DO SPŁACENIA.

(*Effets à payer.*)

11. Ten rachunek przedstawia summy, daty wystawienia i terminu wypłat wexlów przezemnie i na mnie Podpisanych na korzyść innych osób i zarazem przyczynę